

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0332/2010

1.12.2010

POROČILO

s predlogom priporočila Evropskega parlamenta Svetu o vzpostavitvi
zmogljivosti za hitro odzivanje EU
(2010/2096(INI))

Odbor za razvoj

Poročevalka: Iva Zanicchi

VSEBINA

	Stran
PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA SVETU	3
OBRAZLOŽITEV	9
PREDLOG PRIPOROČILA SVETU B7-0228/2010	13
MNENJE ODBORA ZA ZUNANJE ZADEVE.....	14
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	17

PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA SVETU

o vzpostavitvi zmogljivosti za hitro odzivanje EU (2010/2096(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 196 Lizbonske pogodbe, ki pravi, da bo Unija spodbujala sodelovanje med državami članicami za izboljšanje učinkovitosti sistemov za preprečevanje naravnih nesreč ali nesreč, ki jih povzroči človek, in zaščito pred njimi in, da si bo Unija prizadevala za spodbujanje skladnosti mednarodnega delovanja na področju civilne zaščite,
- ob upoštevanju člena 214 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki določa, da so dejavnosti Unije na področju humanitarne pomoči namenjene zagotavljanju „pomoči, podpore in zaščite ljudem v tretjih državah in žrtvam naravnih nesreč ali nesreč, ki jih je povzročil človek,“ in da „se izvajajo v skladu z načeli mednarodnega prava in z načeli nepristranskosti, nevtralnosti in nediskriminacije“,
- ob upoštevanju Evropskega soglasja o humanitarni pomoči, ki so ga decembra 2007 skupaj podpisali predsedniki Sveta Evropske unije, Evropskega parlamenta in Evropske komisije in akcijskega načrta za njegovo uresničitev, ki ga je Komisija predložila maja 2008,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z decembra 2007, ki Komisijo pozivajo k najboljši uporabi mehanizma civilne zaščite Skupnosti in k nadaljnji krepitvi sodelovanja med državami članicami,
- ob upoštevanju smernic o uporabi vojaških sredstev in virov za civilno zaščito v okviru pomoči v primeru nesreč (smernice iz Osla), ki so bile revidirane 27. novembra 2006,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu z dne 23. februarja 2009 „Strategija EU v podporo zmanjševanju tveganja nesreč v državah v razvoju“,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu iz marca 2008 „Krepitev zmogljivosti odzivanja Unije na nesreče“ (KOM(2008)0130) in resolucije Evropskega parlamenta z dne 19. junija 2008 o krepitvi zmogljivosti odzivanja Unije na nesreče¹,
- ob upoštevanju poročila z dne 9. maja 2006, ki ga je pripravil Michel Barnier o evropski enoti za civilno zaščito: Europeaid,
- ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2010 o nedavnem potresu na Haitiju²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 21. septembra 2010 o preprečevanju naravnih nesreč

¹ P6_TA (2008)0304

² P7_TA (2010)0015

in nesreč, ki jih povzroči človek,

- ob upoštevanju predloga priporočila Svetu z dne 23. marca 2010 o vzpostavitvi zmogljivosti za hitro odzivanje EU, ki so ga predložili Anneli Jäätteenmäki, Charles Goerens, Louis Michel, Marielle De Sarnez in Frédérique Ries v imenu skupine ALDE, v skladu s členom 121(1) poslovnika (B7-0228/2010),
 - ob upoštevanju člena 121(3) svojega poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za razvoj in mnenja Odbora za zunanje zadeve (A7-0332/2010),
- A. ker število naravnih nesreč, ki povzročajo veliko človeško, gospodarsko in okoljsko škodo, po vsem svetu narašča; ker so te nesreče vse intenzivnejše, vse pogostejše in vse bolj razširjene po vsem svetu, predvsem kot posledica podnebnih sprememb in ker si Evropska unija zelo prizadeva za odziv na te nesreče,
- B. ker vedno večje število in pogostost posredovanj znotraj in izven Evropske unije spremljajo svetovna finančna kriza in proračunske omejitve, kar še povečuje nujnost večje stroškovne učinkovitosti delovanja,
- C. ker lahko medsebojne izmenjave virov med 31 državami članicami, ki sodelujejo v mehanizmu Skupnosti za civilno zaščito (EU–27, Norveška, Lihtenštajn, Hrvaška, Islandija) ali v okviru okrepljenega sodelovanja med državami članicami, pomenijo hkrati operativno in tudi finančno prednost,
- D. ker proračun Komisije za humanitarne nesreče, natančneje za generalni direktorat ECHO, ni bil le zamrznjen, temveč se je v zadnjih petih letih realno nekoliko zmanjšal,
- E. ker je bil v zadnjih letih dosežen napredek v povezavi z bolj usklajenim odzivom EU na nesreče, zlasti s postopno krepitvijo mehanizma za civilno zaščito, boljšim sodelovanjem/usklajevanjem med civilno zaščito in humanitarno pomočjo, in spoznanjem, da celostni pristop k obvladovanju nesreč ne pomeni le odzivanja, marveč tudi preprečevanje in pripravljenost,
- F. ker je odziv Evropske unije na potres na Haitiju sprožil ne le hitro, pomembno in obsežno posredovanje humanitarne pomoči, ampak obenem aktiviral mehanizem civilne zaščite, ki je omogočil takojšnjo uporabo – prvič – dveh modulov (enota za prečiščevanje vode in napredno postajo za zdravniško oskrbo), ki se financirata s pripravljanim ukrepom za leto 2008 za zmogljivosti za hitro odzivanje EU,
- G. ker izkušnje, pridobljene v zadnjih krizah, še vedno kažejo, da je treba izboljšati odziv EU na nesreče v smislu učinkovitosti, usklajenosti in prepoznavnosti, in ker so te nesreče znova pokazale, da je nujno oblikovati zmogljivost za hitro odzivanje EU (evropska enota civilne zaščite),
- H. ker je sposobnost EU na področju varovanja življenj in lastnine državljanov odločilnega pomena za njeno verodostojnost,

1. na Svet naslavlja naslednja priporočila:

- (a) potrjuje, da bi z dodelitvijo civilne zaščite in humanitarne pomoči enemu samemu komisarju, ki bi bil pristojen za humanitarno pomoč in odzivanje na krizne razmere, bolje povezali obe področji znotraj Komisije in pripomogli k večji usklajenosti celotnega odziva EU na nesreče;
- (b) poziva k tesnejšemu povezovanju delovnih metodologij civilne zaščite in humanitarne pomoči v GD ECHO, ob ohranjanju njunih posebnosti z jasno ločitvijo ter razmejitvijo njunih vlog, da se izboljšajo sinergije in medsebojno dopolnjevanje ter poveča učinkovitost; poziva tudi k temu, da vojaško, civilno in humanitarno osebje, ki posreduje pri nesrečah in v humanitarnih operacijah, ravna v skladu z načeli nevtralnosti, neodvisnosti in nepristranskosti;
- (c) poudarja, da mora morebitna uporaba sredstev civilne zaščite v humanitarnih krizah temeljiti na potrebah in dopolnjevati humanitarno pomoč ter biti z njo usklajena, skladno z evropskim soglasjem o humanitarni pomoči in s smernicami Združenih narodov (smernice iz Osla), da se zagotovi spoštovanje humanitarnih načel nevtralnosti, humanosti, nepristranskosti in neodvisnosti;
- (d) vztraja, da bi morala biti pomoč EU v primeru naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek, namenjena, kadar koli je mogoče, lokalnemu gospodarstvu, na primer nakupovanju lokalno ali regionalno pridelanih živil, pa tudi zagotavljanju potrebnega materiala za kmete, da se oživi podeželsko gospodarstvo;
- (e) poziva Svet in Komisijo naj pojasni dogovore za sodelovanje in usklajevanje med Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo glede vodenja obsežnih akcij odzivanja na nesreče izven ozemlja Evropske unije;
- (f) predlaga krajevno omejeno usklajevanje v sodelovanju z vladami prizadetih držav, pri čemer predstavniki EU in držav članic na terenu zagotavljajo ciljno usmerjen in ustrezen odziv na prizadetih območjih;
- (g) poziva Svet, naj okrepi zmogljivosti odziva EU na nesreče kot eno od glavnih prednostnih nalog, zlasti z vidika razprav o oblikovanju enote EU za civilno zaščito, in sledi ponavljajočim se zahtevam Evropskega parlamenta, da je treba uresničiti predloge, podane v Barnierjevem poročilu iz leta 2006;
- (h) poziva k takojšnji vzpostavitvi sil EU za civilno zaščito, ki morajo biti ustrezno opremljene s potrebnimi tehnološkimi in tehničnimi viri;
- (i) poziva tudi, v okviru posredovanja po naravnih nesrečah, k boljšemu usklajevanju med humanitarnimi agencijami in mehanizmi za civilno zaščito držav članic ter GD ECHO in morebitno evropsko enoto civilne zaščite;
- (j) poziva Komisijo, naj z nacionalnimi vladami, lokalnimi oblastmi in organizacijami civilne družbe v državah upravičenkah razvije programe v zvezi z zmogljivostmi za preprečevanje nesreč in upravljanje odzivanja nanje v skupnosti;

- (k) poziva Svet, naj (na pobudo Komisije) po običajnem zakonodajnem postopku sprejme ukrepe, ki bodo izboljšali predvidljivost in zmogljivosti vnaprejšnjega načrtovanja obstoječega mehanizma civilne zaščite EU, ki sedaj temelji na ad-hoc in prostovoljnih prispevkih držav članic; predlaga, naj ti ukrepi upoštevajo dogovore, preizkušene v okviru pripravljanih ukrepov EU, vključno s sredstvi na ravni EU, prostovoljnim zbiranjem sredstev, določanjem obstoječih zmogljivosti, opredelitvijo scenarijev in razvojem nadaljnjih usposabljanj;
- (l) poziva tudi k oblikovanju realističnih proračunov, v katerih bodo zneski za naravne nesreče in humanitarno pomoč določeni na podlagi izdatkov v preteklih letih;
- (m) meni, da bi morala enota EU za civilno zaščito nadgraditi mehanizem civilne zaščite EU in tako optimizirati razpoložljiva sredstva, ki bila učinkovitejša in bolj prepoznavna, združevati na prostovoljni osnovi obstoječe logistične in človeške vire, z vidika usposabljanja za odzivanje ob nesrečah in tudi z vidika upravljanja nesreč, tako da razvije pobude, sprejete v okviru pripravljanih ukrepov, in ki bi omogočila zagotovitev nujne pomoči v 24 urah od začetka nesreče;
- (n) predlaga, da enota civilne zaščite EU temelji na naslednjih načelih:
- temelji na oceni potreb ob sodelovanju vseh humanitarnih delavcev
 - je civilna
 - deluje pod zastavo Evropske unije
 - spoštuje mednarodno humanitarno pravo
 - spoštuje načela prostovoljnega sodelovanja držav članic v sistemu, ki se bo oblikoval
 - deluje po načelu porazdelitve bremena
 - je odprta za prispevke držav, ki niso članice EU
 - priznava glavno vlogo OZN pri usklajevanju mednarodnega reševanja izven ozemlja Evropske Unije
 - organizirana je na preventiven način glede na različne možne poteke dogodkov;
- (o) meni, da bi morala EU glede na operacije humanitarne pomoči in na podlagi izkušenj s posredovanjem na Haitiju in v Pakistanu, kadar je le mogoče, ukrepati pod usklajevalnim okriljem ZN in se usmeriti na tista področja posredovanja, kjer lahko ustvari največjo dodano vrednost;
- (p) meni, da bi evropska enota civilne zaščite lahko temeljila na zavezi nekaj držav članic, da na razpolago ponudijo svoje module civilne zaščite, ki so vnaprej določeni in pripravljani za takojšnje ukrepanje v dejavnostih EU, ki jih usklajuje Center za spremljanje in obveščanje (MIC), da bi večina teh modulov, ki so na nacionalni ravni že na voljo in ne zahtevajo večjih dodatnih stroškov, ostala pod njihovim nadzorom ter da bi uporaba teh modulov v pripravljenosti predstavljala temelj sistema civilne zaščite EU pri odzivanju na nesreče znotraj in zunaj EU;
- (q) meni, da bi lahko EU financirala dodatne module civilne zaščite za določene posebne potrebe, pri katerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti in kjer bi evropska raven prinesla dodano vrednost, ter poudarja, da je pomembno okrepiti financiranje prevoza in razviti prevozne module v pripravljenosti;

- (r) poudarja, da je treba oblikovati celovit in proaktiven pristop za odzivanje na nesreče, ki bo usklajeval različna sredstva za ukrepanje, ki so na voljo Uniji in državam članicam, kot so krizno upravljanje (civilno in vojaško), finančna pomoč in razvoj ter socialne in okoljske politike; glede na to meni, da bi bilo treba učinkoviteje voditi prehod med odzivanjem na nesreče in obnovo po njih; opominja na predlog za vzpostavitev evropskih prostovoljskih enot za humanitarno pomoč v skladu z določbami Lizbonske pogodbe (člen 214, odstavek 5) in glede na evropsko leto prostovoljstva 2011 spodbuja Evropsko komisijo in Svet, naj skupaj z Evropskim parlamentom obravnavata pravila in postopke za dejavnosti enot, takoj ko bo mogoče, zlasti glede na podobne pobude, sprejete v nekaterih državah članicah;
- (s) opozarja Svet, da bi se morala vojaška sredstva in zmogljivosti pri odzivu na nesreče, zlasti za logistično, prevozno in infrastrukturno podporo operacijam humanitarne pomoči, uporabiti le izjemoma, v "skrajni sili" in vedno skladno z obstoječimi dogovori, kot sta Evropsko soglasje o humanitarni pomoči in Smernice o uporabi vojaških in civilnih obrambnih sredstev pri mednarodni pomoči ob nesrečah, ki so bile sprejete v Oslu;
- (t) priznava, da mora biti uporaba vojaških in civilnih obrambnih sredstev za pomoč ob nesrečah res zadnja možnost, kar je v skladu z evropskim soglasjem o humanitarni pomoči in smernicami iz Osla; opominja, da vojaška sredstva pogosto pomembno prispevajo k odzivanju na nesreče, skupaj s civilno zaščito in humanitarno pomočjo, in opaža, da so včasih potrebna za zapolnjevanje kritičnih vrzeli v zmogljivostih (zlasti strateški most, specializirana sredstva, težka industrija in transport); zato poudarja, da je treba razviti celosten pristop, izboljšati sinergije med civilnimi in vojaškimi zmogljivostmi ter opredeliti področja, kjer bi lahko države članice združile svoja prizadevanja in zmogljivosti na ravni EU, da bi prispevale k odzivanju EU na nesreče, kar je še posebej pomembno v težavnem gospodarskem ozračju;
- (u) poudarja, da je treba vzpostaviti civilne zmogljivosti v EU, ki bodo vedno na voljo in bodo delovale neodvisno od vojaških struktur, ter opredeliti področja, kjer lahko države članice v tem smislu združijo svoja prizadevanja in zmogljivosti na ravni EU;
- (v) poziva Svet in Komisijo naj sodelujeta pri izvajanju akcijskega načrta za prepoznavnost, ki naj vsebuje dejanske ukrepe za izboljšanje prepoznavnosti odziva EU na nesreče;
- (w) spodbuja uporabo sistema za globalno spremljanje okolja in varnosti (GMES), da bodo morebitna krizna območja stalno pod nadzorom, kar bo omogočilo boljše pripravljenost za pošiljanje humanitarne pomoči, in opozarja na ključni pomen vzpostavitve mehanizma za nadaljnje spremljanje prizadevanj EU in ocenjevanje uporabljene pomoči;
- (x) spodbuja okrepitev proračuna na področju raziskav in industrijskih zmogljivosti (npr. satelitsko zajemanje slik v okviru programa GMES), da se izboljšajo faze upravljanja nesreč;
- (y) poziva Svet, naj zgornja priporočila upošteva pri presoji in sprejetju zaključkov v zvezi s prihodnjim sporočilom Komisije o okrepitvi zmogljivosti za hitro odzivanje EU, ki ga je napovedala Evropska komisija;

2. naroči svojemu predsedniku, naj to priporočilo posreduje Svetu in v vednost Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

Uvod:

Povečanje števila velikih nesreč (naravnih/nesreč, ki jih povzroči človek) izven Evropske unije v zadnjih letih je privedlo do glasnejših pozivov po izboljšanju učinkovitosti obstoječih zmogljivosti EU za odzivanje na nesreče. Če so se zmogljivosti EU za odzivanje na nesreče od vzpostavitve mehanizma civilne zaščite Skupnosti leta 2001 stalno razvijale, pa poročevalec meni, da je potrebnih še veliko več prizadevanj za usklajen, skladen in prepoznaven odziv EU.

Potrebo po skladnejšem odzivanju je izpostavilo tudi zadnje sporočilo Komisije z marca 2008 o krepitvi zmogljivosti odzivanja Unije na nesreče. To sporočilo je bilo mišljeno kot prvi korak na poti k celovitemu in povezanemu odzivanju EU. Zajemalo je akcijski načrt s številnimi konkretnimi ukrepi za postopno oblikovanje bolj povezanega usklajevanja med različnimi instrumenti odzivanja na nesreče.

Od takrat je bil eden od največjih korakov na poti k bolj povezanemu odzivanju vključitev civilne zaščite in humanitarne pomoči v resor enega samega komisarja. Čeprav je prezkodaj za oceno rezultatov, ta sprememba nedvomno ustvarja priložnosti za večjo skladnosti in usklajenost odzivanja EU na nesreče. Vendar pa dve leti po objavi sporočila Komisije z leta 2008 številni ukrepi iz akcijskega načrta še niso bili izvedeni, v odzivu EU na nedavne krize pa so se pokazale omejitve obstoječega sistema.

Poročevalec meni, da je skrajni čas za to, da prepoznamo politični pomen krepitve odzivanja EU na nesreče in da bi bilo treba za izpolnitev tega cilja uporabiti vsa sredstva. Glede tega poročevalec meni, da so bili številni konkretni predlogi iz Barnierjevega poročila iz leta 2006 o vzpostavitvi evropske enote civilne zaščite v glavnem prezrti oziroma je v zvezi z njimi prišlo le do majhnega napredka.

Glede na to, da je samoiniciativno poročilo prvotno nastalo zaradi razmer na Haitiju, je njegov obseg omejen na zunanjo razsežnost zmogljivosti odziva EU na nesreče.

Izkušnje, pridobljene iz zadnjih kriz, s posebnim poudarkom na Haitiju

Odziv EU na potres na Haitiju, ki je zajemal zlasti aktiviranje mehanizma civilne zaščite EU, uporabo vojaških sredstev in sprožitve pomembne in obsežne akcije humanitarne pomoči, je jasno pokazal na zapletenost obstoječih orodij in postopkov,

Medtem ko poročevalec priznava, da je bil odziv držav članic in institucij EU hiter in obsežen, se je obenem ob vodenju krize pojavilo kar nekaj izzivov, povezanih z učinkovitostjo, usklajevanjem in prepoznavnostjo.

- **Izzivi, povezani z učinkovitostjo**

Kar zadeva *humanitarno pomoč* je treba priznati, da je bil odziv neverjetno hiter in učinkovit s takojšnjo napotitvijo strokovnjakov ECHO na kraj dogajanja in dodelitvijo humanitarnih sredstev po postopku pospešenega financiranja (3 milijone EUR) v 24 urah. Začetna sredstva so kasneje dopolnili z dodatnimi, do končnega zneska v višini 120 milijonov EUR.

Mehanizem civilne zaščite EU je bil aktiviran na sam dan potresa in preko Centra za spremljanje in obveščanje (MIC) je stekla obsežna akcija pomoči s skupinami za urbano iskanje in reševanje, zdravniškimi ekipami in zagotavljanjem oskrbe, zavetja in sanitarne vode.

Čeprav je v primeru Haitija sistem deloval dokaj dobro, napotitev pomoči civilne zaščite EU neizogibno upočasnjujejo mehanizmi obstoječega sistema, ki temelji na prostovoljnih in ad-hoc prispevkih, ki so odvisni od različnih postopkov odločanja glede na državo. Ena od glavnih pomanjkljivosti tega sistema je, da je nemogoče vnaprej zagotoviti, da bodo na voljo bistvena sredstva in da se bomo lahko izognili večjim vrzelim.

Med pozitivne izkušnje Haitija lahko uvrstimo dejstvo, da je Evropska komisija lahko prvič neposredno aktivirala enoto za prečiščevanje vode (pod vodstvom Francije) in napredno enoto za kirurško zdravniško oskrbo (pod vodstvom Italije), ki sta bili v pripravljenosti, skladno z dogovori, ki se financirajo s pripravljanim ukrepom za zmogljivosti hitrega odzivanja EU (proračun za leto 2008).

Poročevalec meni, da je treba nadalje oceniti spodbudne rezultate pripravljalnega ukrepa iz leta 2008 in razvijati zamisel o prostovoljnem naboru sredstev držav članic v pripravljenosti za takojšnjo napotitev v primeru operacij EU. V zvezi s tem bi poročevalec rad spomnil Svet in Komisijo na naslednja priporočila iz Barnierjevega poročila: „Evropska enota za civilno zaščito lahko nastane samo s preventivno organizacijo in naborom obstoječih sredstev”.

Poleg tega je kriza na Haitiju pokazala, da je *napotitev vojaških sredstev* lahko izredno koristna kot dopolnilo pri zagotavljanju pomoči. Pomembno bo raziskati, kako bi bila lahko pravilna uporaba vojaških sredstev pri odzivu na nesreče bolj učinkovita.

V zvezi s tem poročevalec meni, da bi morala biti uporaba vojaških sredstev in zmogljivosti kot del odziva na naravne nesreče pod civilnim vodstvom civilistov še naprej vedno skladna z obstoječimi dogovori, kot so Evropsko soglasje o humanitarni pomoči in Smernice o uporabi vojaških in civilnih obrambnih sredstev pri mednarodni pomoči ob nesrečah, ki so bile sprejete v Oslu (posodobljene novembra 2006).

- **Izzivi, povezani z usklajevanjem**

Glede na obseg krize in število sodelujočih akterjev se je proces usklajevanja v razmerah, nastalih po potresu, izkazal za precej težavnega tako na operativni kot tudi na strateški/politični ravni.

Kot je že bilo omenjeno, je bil proces usklajevanja na Haitiju prek Centra za spremljanje in obveščanje (MIC) precej učinkovit, vendar pa so bili (in še vedno so) primeri nacionalne pomoči brez kakršnega koli poprejšnjega usklajevanja.

V primeru Haitija sta ECHO in MIC hitro opravila skupno oceno potreb, vendar sta se izmenjava informacij in organizacija skupne ocene potreb z državami članic v prvi fazi reševanja izkazali za težavni. Zaradi tega so prihajala različna, med seboj prekrivajoča se sporočila, ki so še oteževala ustrezno mobilizacijo razpoložljivih sredstev za reševanje. Kot je že bilo povedano, je bil proces usklajevanja na ravni Komisije lažji zaradi nedavne vključitve civilne zaščite in humanitarne pomoči v območje odgovornosti enega samega GD. Nova razdelitev resorjev je omogočila interna posvetovanja in ustvarila možnosti za skupne ocene in boljšo izmenjavo informacij.

V zvezi se je pomembno spomniti, da „*mora morebitna uporaba sredstev civilne zaščite v humanitarnih krizah temeljiti na potrebah in dopolnjevati humanitarno pomoč ter biti z njo usklajena*” kot je opredeljeno v *Evropskem soglasju o humanitarni pomoči*.

Kriza na Haitiju je obenem časovno sovpadala z *institucionalnim prehodom* zaradi začetka delovanja Lizbonske pogodbe in razpravami o ustanovitvi Evropske službe za zunanjepolitično delovanje (ESZD). Po poročilih so si med vodenjem krize na Haitiju prizadevali za uresničitev Lizbonske pogodbe v praksi s povečanim sodelovanjem med službami Komisije in Sveta.

Vendar pa je potresu takoj sledilo obdobje zmede glede tega, kdo naj prevzame vodilno vlogo usklajevanja celotnega delovanja EU. Zaradi obsežnosti krize je usklajevanje pomoči EU na koncu zagotovila visoka predstavnica/podpredsednica Ashton v tesnem sodelovanju s komisarko Georgievo, ki je zadolžena za humanitarno pomoč, civilno zaščito in mednarodno sodelovanje.

V prihodnje pričakujemo, da bo ESZD poskrbela za enoten odziv na krize, kar bo zahtevalo racionalizacijo obstoječih kriznih platform. Razjasniti bo treba tudi mehanizme usklajevanja med službami Komisije in sekretariatom Sveta glede usklajevanja in uporabe vojaških sredstev EU v primeru nesreč.

- **Izzivi, povezani s prepoznavnostjo**

Tudi premajhna prepoznavnost odziva EU je bila izpostavljena kot ena od glavnih pomanjkljivosti posredovanja EU na Haitiju. Tudi odziv EU na poplave v Pakistanu julija in avgusta 2010 je bil deležen iste kritike.

Poročevalec meni, da je treba vzpostaviti jasen sistem in postopke za zagotavljanje dvojne prepoznavnosti (za države članice in Evropsko unijo) za sredstva civilne zaščite, ki jih države članice napotijo prek mehanizma civilne zaščite EU. Prvi in temeljni pogoj za dvojno prepoznavnost pa bo politična volja držav članic za zbiranje informacij in sredstev pod združeno zastavo EU in ne pod nacionalno zastavo.

Kar zadeva prepoznavnost, poročevalec meni, da bi bilo treba več pozornosti nameniti izboljšanju spremljanja in celotni komunikaciji, povezani z odzivanjem EU na nesreče. Zagotoviti je treba neprekinjen tok informacij s podatki, ki jih je treba stalno posodabljeni, tudi po fazi najhujše krize.

Na voljo mora biti nadzor nad proračuni in informacije o rezultatih, da bi za evropsko javno

mnenje dokazali, da je bila pomoč resnična, konkretna in pravilno vodena.

Sklepi

Kratka analiza izkušenj, pridobljenih iz Haitija, jasno kaže potrebo po nadaljnjih reformah zmogljivosti za hitro odzivanje EU. V zvezi s tem je treba tudi poudariti, da bo učinkovitejši in hitrejši odziv na nesreče zahteval močno politično voljo različnih udeleženi strani.

Če smo si nedavno prizadevali za krepitev skladnosti in usklajenosti med civilno zaščito in humanitarno pomočjo v okviru odzivanja EU na krize, je bilo za oblikovanje evropske enote za civilno zaščito narejeno bore malo. Poročevalec trdi, da je skrajni čas, da se na tem področju doseže napredek, zlasti z uresničevanjem številnih konkretnih predlogov, ki so bili vključeni v Barnierjevo poročilo iz leta 2006 (oblikovanje evropske enote za civilno zaščito).

23.3.2010

PREDLOG PRIPOROČILA SVETU B7-0228/2010

v skladu s členom 121(1) poslovnika

o vzpostavitvi zmogljivosti za hitro odzivanje EU

Anneli Jäätteenmäki, Charles Goerens, Louis Michel, Marielle De Sarnez, Frédérique Ries

v imenu skupine ALDE

Evropski parlament,

- ob upoštevanju globalne odgovornosti Evropske unije, da zagotovi hitro humanitarno pomoč in podporo, ter ob upoštevanju velikih prizadevanj Evropske unije povsod po svetu,
- ob upoštevanju potrebe po boljšem usklajevanju in združevanju obstoječe humanitarne pomoči v 24 urah od nesreče,
- ob upoštevanju, da je po nedavnem potresu na Haitiju Komisija prvič uspešno uporabila dva modula, katerih uporabo je omogočil pripravljalni ukrep za zmogljivosti EU za hitro odzivanje, ki so bile vzpostavljene s podporo Parlamenta,
- ob upoštevanju predloga iz poročila o evropski enoti civilne zaščite, imenovani EuropeAid, ki ga je leta 2006 pripravil Michel Barnier,
- ob upoštevanju člena 121(1) svojega poslovnika,

1. na Svet naslavlja priporočilo,

da pozove Komisijo, naj Parlamentu nemudoma predstavi predloge za vzpostavitev enote civilne zaščite EU na podlagi mehanizma civilne zaščite EU in omogoči Uniji, da bo lahko združila potrebne vire za hitro zagotavljanje prve nujne humanitarne pomoči v 24 urah od nesreče;

da mora evropski sistem za hitro odzivanje:

- imeti civilni in/ali humanitarni značaj
- biti zmožen za čim hitrejše ukrepanje v katerem koli trenutku
- delovati pod zastavo Evropske unije
- spoštovati mednarodno humanitarno pravo
- biti odprt za sodelovanje z drugimi humanitarnimi organizacijami
- biti pripravljen za sodelovanje s sistemom Združenih narodov

- biti odprt za prispevke tretjih držav
- spoštovati načela prostovoljnega sodelovanja držav članic v sistemu, ki se bo oblikoval
- stalno skrbeti za ohranjanje standarda kadrovskih in materialnih zmogljivosti, ki jih bo mogoče kadarkoli uporabiti
- delovati po načelu porazdelitve bremena;

da pozove visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko in komisarko za mednarodno sodelovanje, humanitarno pomoč in krizno odzivanje, naj prevzameta vodilno vlogo pri usklajevanju kriznega odzivanja Unije in pri tem uporabita pristojnosti iz Lizbonske pogodbe za učinkovitejše usklajevanje odzivanja Unije na prihodnje krize, ob tem pa upoštevata že opravljeno delo;

2. naroči svojemu predsedniku, naj to priporočilo posreduje Svetu in v vednost Komisiji.

28.10.2010

MNENJE ODBORA ZA ZUNANJE ZADEVE

za Odbor za razvoj

o vzpostavitvi zmogljivosti za hitro odzivanje EU
(2010/2096(INI))

Pripravljalnica mnenja: Renate Weber

POBUDE

Odbor za zunanje zadeve poziva Odbor za razvoj kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opominja na osrednjo vlogo visoke predstavnice/podpredsednice pri usklajevanju operacij EU v tretjih državah in regijah; poudarja, da bi morale biti sestava in delovne metode Evropske službe za zunanje delovanje (EEAS) usmerjene v doseganje skladnosti in doslednosti ukrepov EU v kriznih razmerah; zato poziva Svet, naj visoki predstavnici/podpredsednici dodeli trajni mandat, ki ji bo omogočil aktiviranje krizne celice, ki bo združevala predstavnike iz vseh ustreznih služb Komisije in Sveta ter vseh evropskih služb za načrtovanje (center za spremljanje in obveščanje, direktorat za krizno upravljanje in načrtovanje, vojaški štab Evropske unije, civilna zmogljivost za načrtovanje in izvajanje operacij), kar bo omogočilo usklajevanje odziva EU v primeru nesreč in hiter začetek dela, ne da bi se za to morali sistematično obrniti na Svet; predlaga, da bi to celico podpirala skupina, ki bi jo lahko uporabili v prvih urah krize in bi vključevala civilne (skupina za civilno odzivanje, center za spremljanje in obveščanje), vojaške in civilno-vojaške (vojaški štab Evropske unije, civilna zmogljivost za načrtovanje in izvajanje operacij) strokovnjake ter strokovnjake iz situacijskega in satelitskega centra;
2. opozarja, da je treba doseči optimalno usklajevanje med zmogljivostmi EU za odzivanje ob nesrečah in drugimi instrumenti EU – zlasti civilnimi in vojaškimi misijami ter instrumenti (npr. bojnimi skupinami) v okviru skupne varnostne in obrambne politike – ki so že na terenu ali bi jih bilo mogoče vzpostaviti takoj po katastrofi; prav tako poudarja, da bi se lahko EU pri odzivanju zanesla na razpoložljive mednarodne sile, na primer evropsko poveljstvo za zračni prevoz v Eindhovnu, ki bi lahko imelo vlogo pri usklajevanju zmogljivosti držav članic za strateški prevoz;

3. priznava, da mora biti uporaba vojaških in civilnih obrambnih sredstev za pomoč ob nesrečah res zadnja možnost, kar je v skladu z evropskim soglasjem o humanitarni pomoči in smernicami iz Osla; opominja, da vojaška sredstva pogosto pomembno prispevajo k odzivanju na nesreče, skupaj s civilno zaščito in humanitarno pomočjo, in opaža, da so včasih potrebna za zapolnjevanje kritičnih vrzeli v zmogljivosti (zlasti strateški most, specializirana sredstva, težka industrija in transport); zato poudarja, da je treba razviti celosten pristop, izboljšati sinergije med civilnimi in vojaškimi zmogljivostmi ter opredeliti področja, kjer bi lahko države članice združile svoja prizadevanja in zmogljivosti na ravni EU, da bi prispevale k odzivanju EU na nesreče, kar je še posebej pomembno v težavnem gospodarskem ozračju;
4. zato poziva visoko predstavnico/podpredsednico in države članice, naj si močno prizadevajo za to, da bi raziskale možnosti za sinergije pri dvojni, civilno-vojaški uporabi zmogljivosti strateških zračnih mostov; glede tega pozdravlja sodelovanje med centrom za spremljanje in obveščanje ter celico EU za načrtovanje premikov pri prizadevanjih za evropski odziv na nesreče v Pakistanu; poziva države članice, naj precej povečajo zmogljivosti zračnega transporta, združene v evropskem poveljstvu za zračni prevoz, ob zagotavljanju dvojne civilno-vojaške uporabe teh zmogljivosti; v zvezi s tem pozdravlja predlog belgijskega predsedstva o ustanovitvi mednarodnih helikopterskih enot v okviru evropskega poveljstva za zračni prevoz, ki bi bile uporabljene za civilne in vojaške naloge;
5. spodbuja Svet, naj nadaljuje potekajočo razpravo o izboljšanju predvidljivosti mehanizma za civilno zaščito EU, in poziva k takojšnji ustanovitvi enote EU za civilno zaščito, kot je bilo predlagano v Barnierovem poročilu že leta 2006;
6. poudarja, da je treba oblikovati celovit in proaktiven pristop za odzivanje na nesreče, ki bo usklajeval različna sredstva za ukrepanje, ki so na voljo Uniji in državam članicam, kot so krizno upravljanje (civilno in vojaško), finančna pomoč in razvoj ter socialne in okoljske politike; glede na to meni, da bi bilo treba učinkoviteje voditi prehod med odzivanjem na nesreče in obnovo po njih; opominja na predlog za vzpostavitev evropskih prostovoljskih enot za humanitarno pomoč v skladu z določbami Lizbonske pogodbe (člen 214, odstavek 5) in glede na evropsko leto prostovoljstva 2011 spodbuja Evropsko komisijo in Svet, naj skupaj z Evropskim parlamentom obravnavata pravila in postopke za dejavnosti enot, takoj ko bo mogoče, zlasti glede na podobne pobude, sprejete v nekaterih državah članicah;
7. opominja na obstoječe strukture, zmogljivosti in instrumente, razvite v okviru skupne varnostne in obrambne politike po srečanjih Evropskega sveta v Helsinkih in Feiri, ter poudarja, da bi bilo mogoče civilno krizno upravljanje (vključno s skupinami za civilno odzivanje) financirati iz proračuna EU za skupno zunanjo in varnostno politiko; zato podpira oblikovanje zmogljivosti za hitro odzivanje, ki ne bo podvajala obstoječih struktur in zmogljivosti v okviru skupne zunanje in varnostne politike, temveč jih bo dopolnjevala;
8. opozarja, da je treba spoštovati usklajevalno vlogo Združenih narodov in priznati prispevke drugih mednarodnih akterjev.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	28.10.2010
Izid končnega glasovanja	+: 39 -: 8 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Gabriele Albertini, Pino Arlacchi, Franziska Katharina Brantner, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Arnaud Danjean, Mário David, Marietta Gianaku (Marietta Giannakou), Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Takis Hadzigeorgiu (Takis Hadjigeorgiou), Anneli Jäätteenmäki, Tunne Kelam, Andrej Kovačev (Andrey Kovatchev), Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Kiriakos Mavronikolas (Kyriakos Mavronikolas), Alexander Mirsky, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, Vincent Peillon, Alojz Peterle, Hans-Gert Pöttering, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Adrian Severin, Charles Tannock, Zoran Thaler, Geoffrey Van Orden, Kristian Vigenin, Graham Watson
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Christian Ehler, Kinga Gál, Georgios Kumucakos (Georgios Koumoutsakos), Barbara Lochbihler, Norbert Neuser, Vittorio Prodi, Potito Salatto, Judith Sargentini, Marietje Schaake, Traian Ungureanu, Renate Weber

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	9.11.2010
Izid končnega glasovanja	+: 20 -: 0 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Thijs Berman, Corina Crețu, Nirj Deva, Charles Goerens, Catherine Grèze, András Gyürk, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Maria Eleni Kopa (Maria Eleni Koppa), Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Judith Sargentini